

Norsk økonomisk politikk lite robust for globale sjokk etter 2001

- Handlingsreglen: 4% reglen
- Inflasjonsmål : 2,5%

Idè 1: bruke lite oljepenger frem til eldrebølgen starter rundt 2020

Idè 2: inflasjonsmålet og renten skulle disiplinere oljepengebruken og lønnsveksten

Mål: hindre hollandsk syke & forberede oss på eldrebølgen

Endret oppfatning av "opprettholdbar lønnsvekst"

⌘NB⌘ NORGES BANK

Opprettholdbar lønnsvekst

Før 2001: Solidaritetsalternativet (Aukrust-modellen)

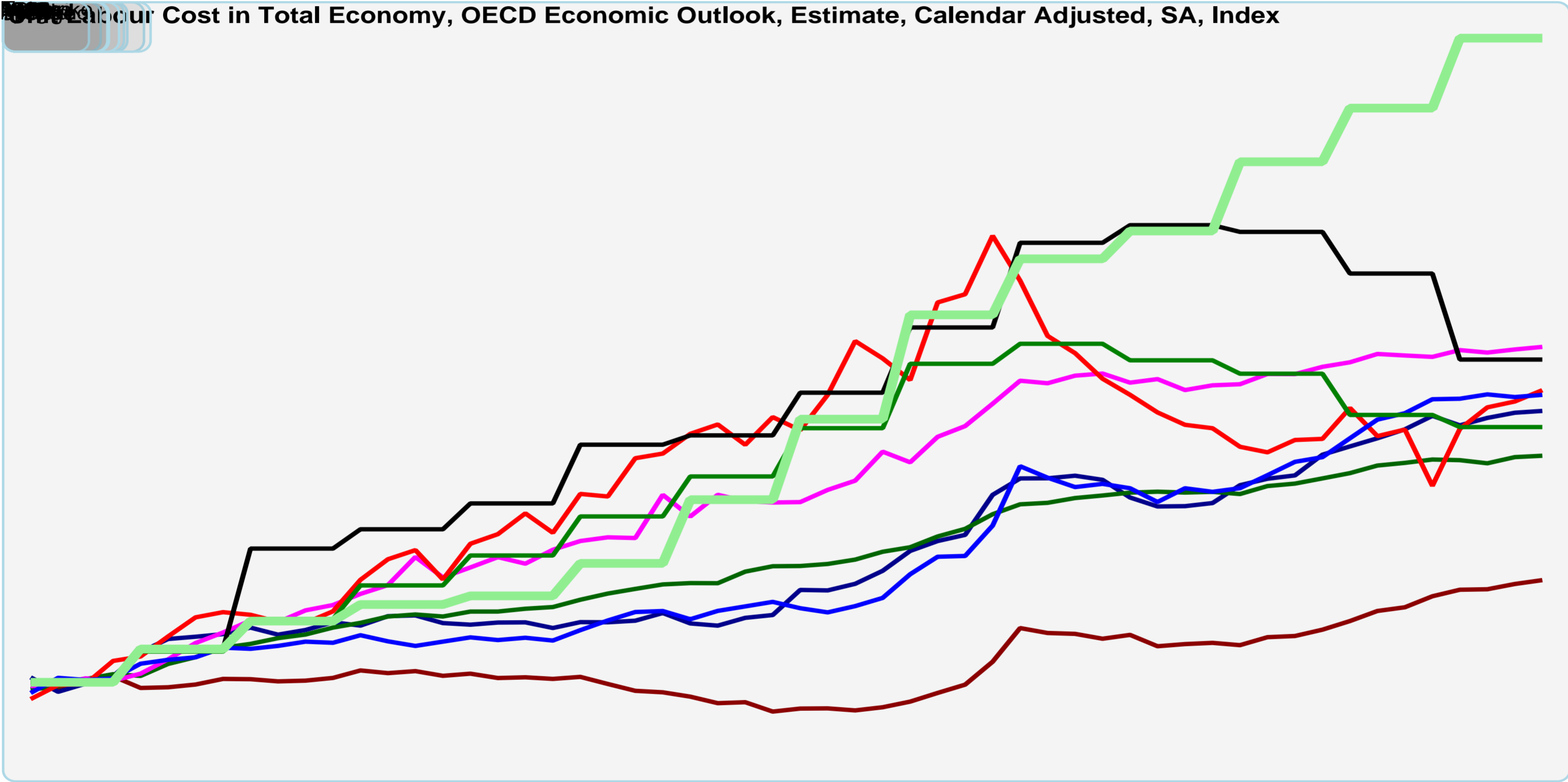
Lønnsvekst hos våre handelspartnere	3-4 prosent
(+ Produktivitsvekst i Norge - produktivitsvekst ute)	0
<hr/>	
= Rom for lønnsvekst i Norge	3-4 prosent

Fra 2001: Inflasjonsmål

Regjeringens inflasjonsmål	2½ prosent
+ "Normal" produktivitsvekst	2 prosent
<hr/>	
= Rom for lønnsvekst i Norge	4½ prosent

Kilde: Norges Bank, foredrag av Gjedrem 2004

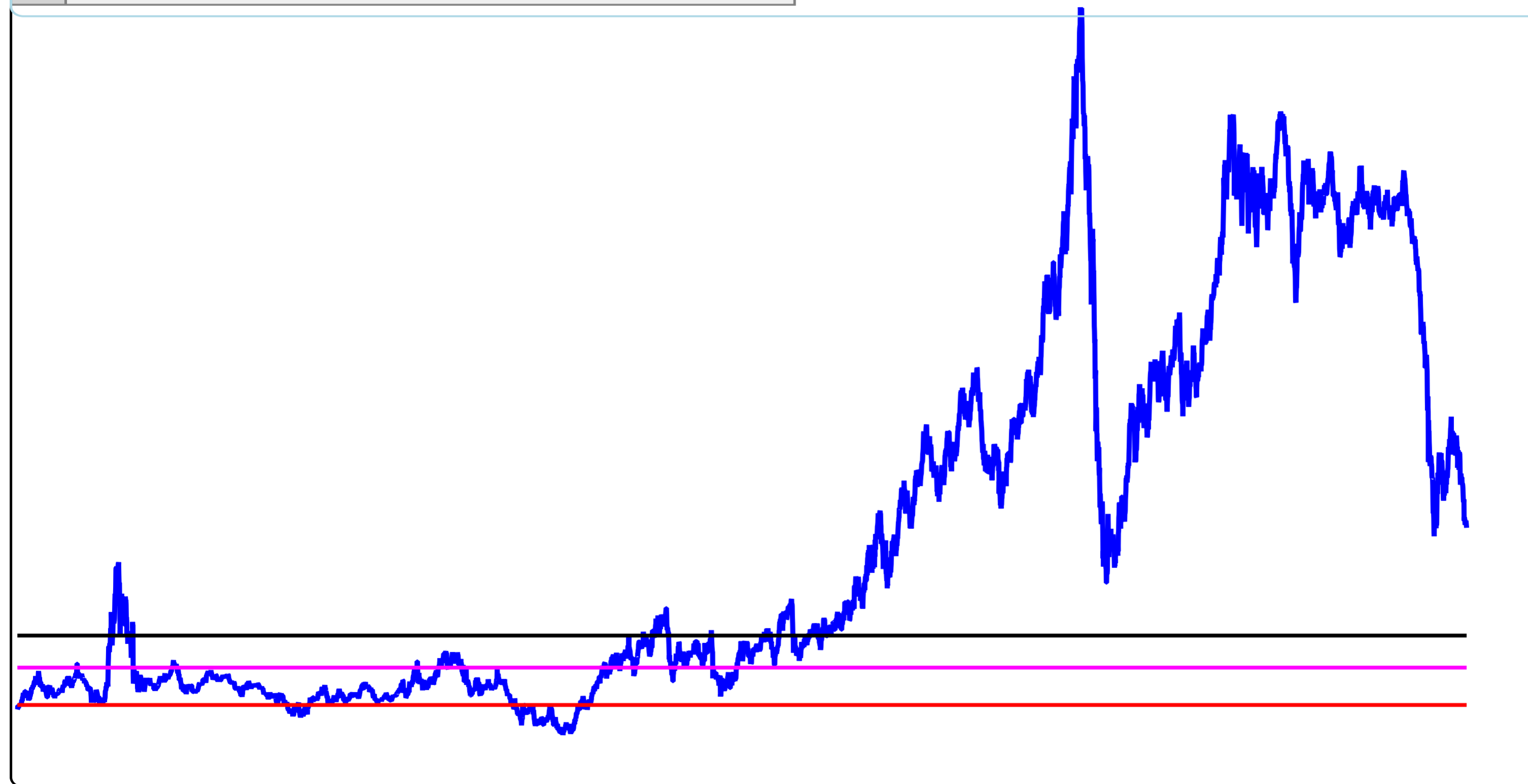
Resultat: svekket konkurranseevne

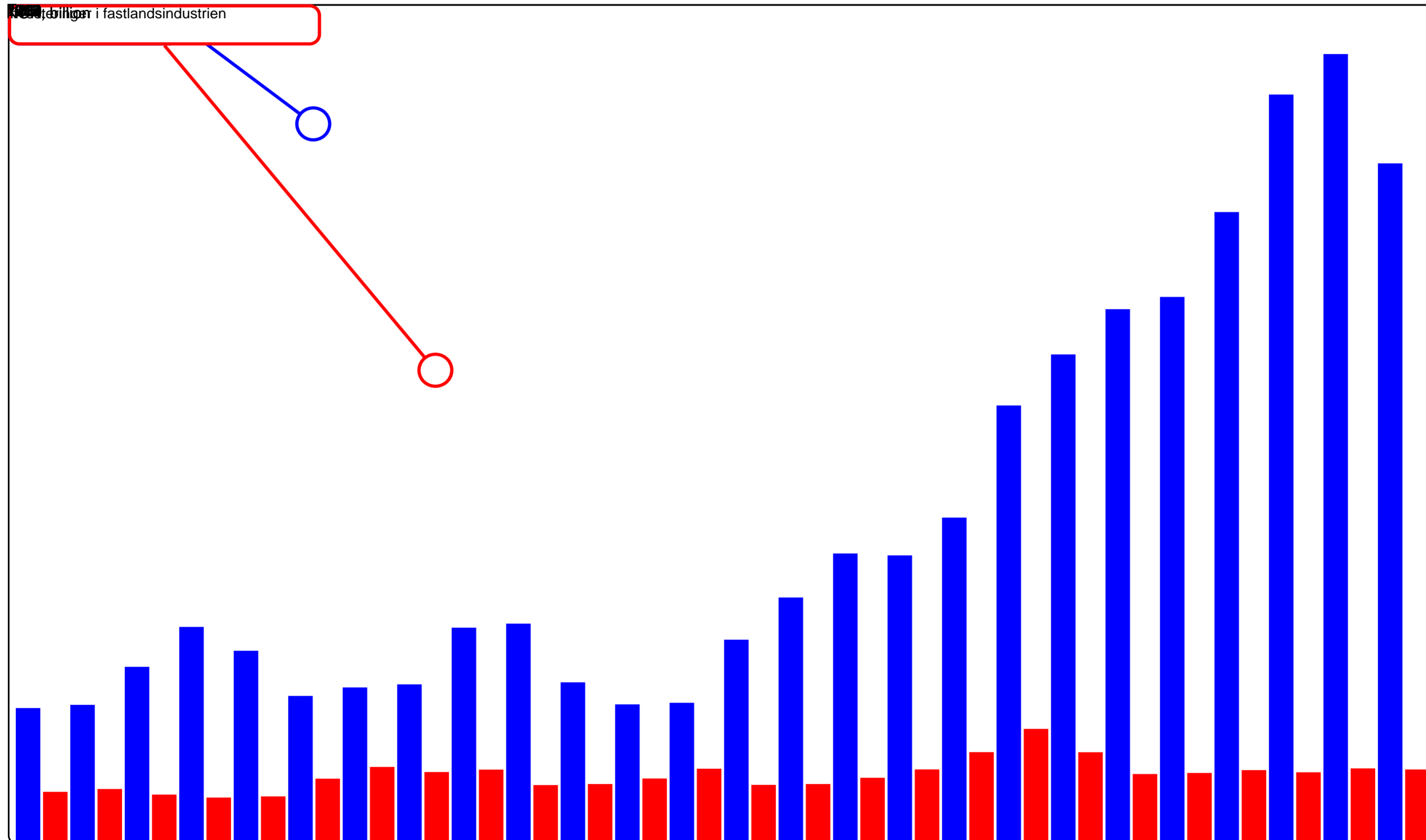
Oljeprisen mye høyere enn noen kunne drømme om i 2001

Anslag på oljeprisen i Langtidsbudsjettet 2000 for perioden frem til 2020

Oil, Brent, Spot, FOB North Sea, ICE, Close, USD

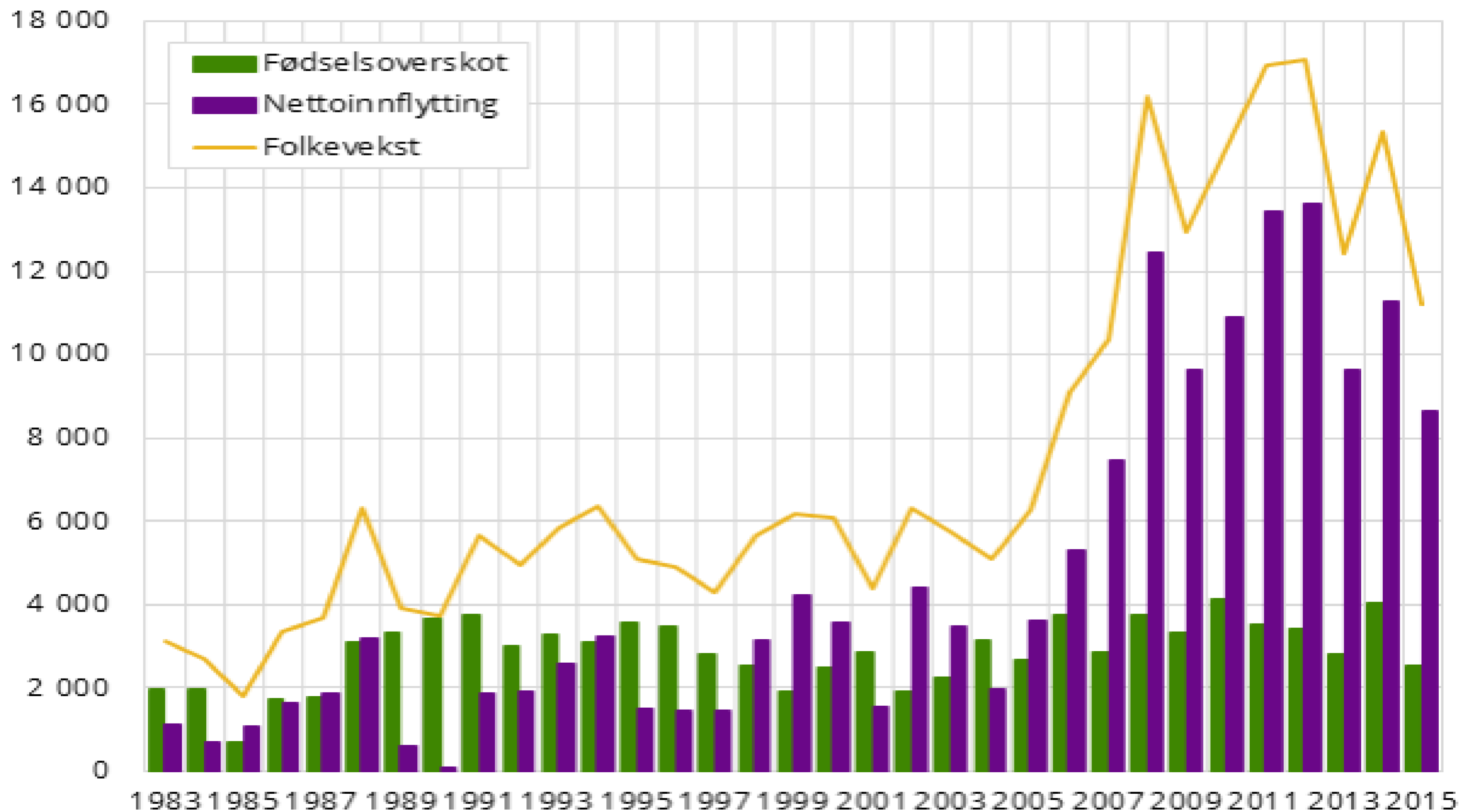

Og raskere økning i oljeinvesteringer

Norge: høy innvandring

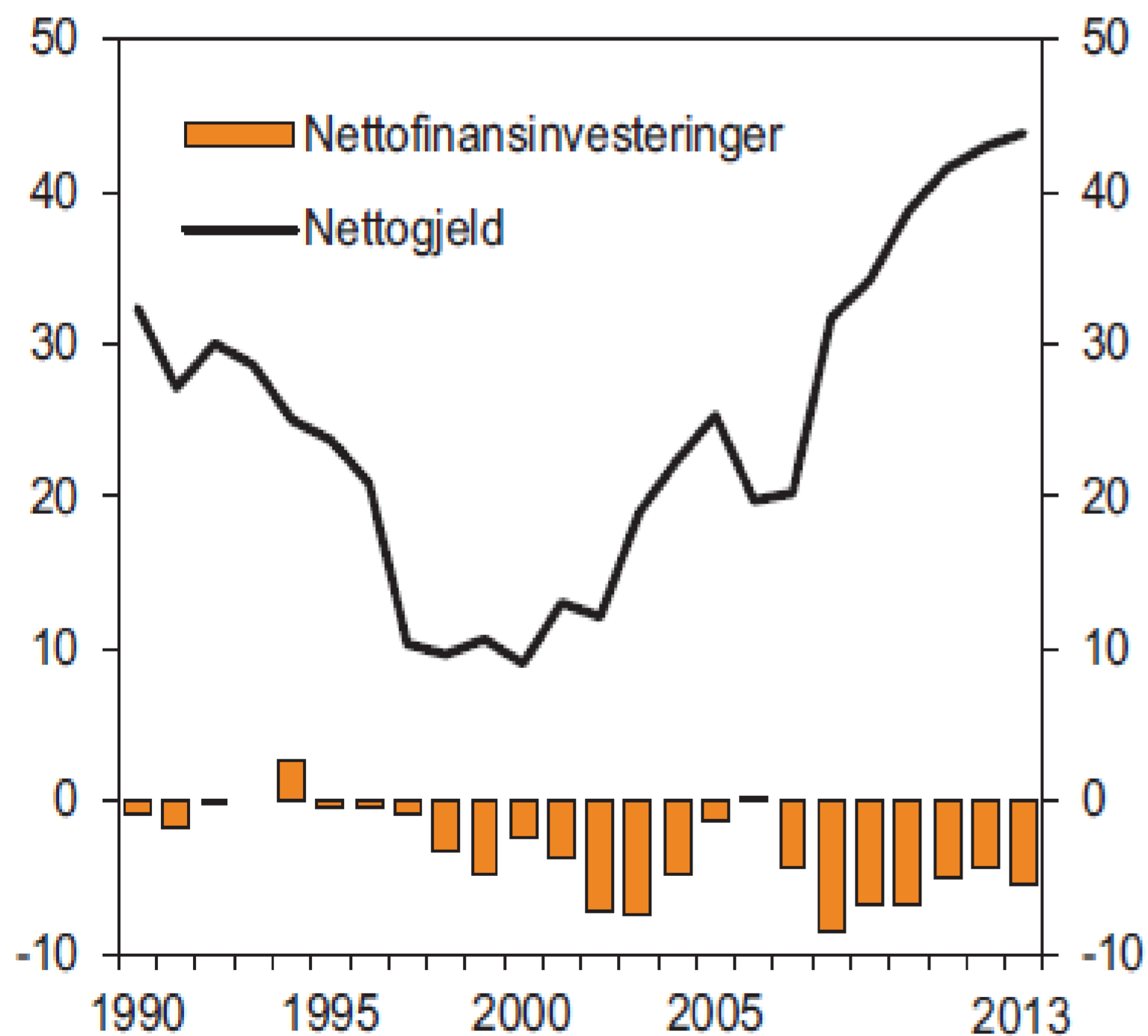
Figur 1. Fødselsoverskot, nettoinnflytting og folkevekst. 1. kvartal

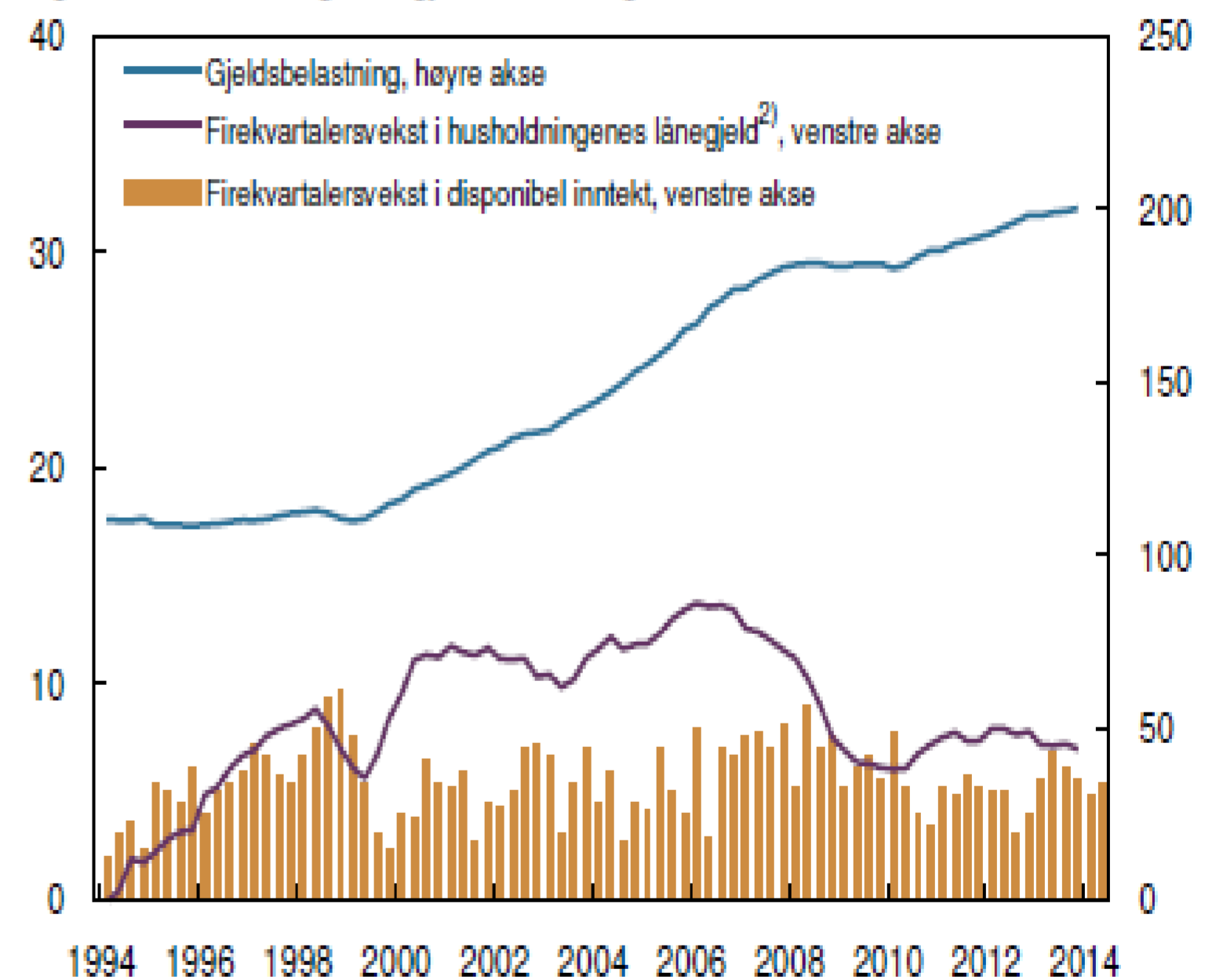
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Norge: kraftig gjeldsøkning

B. Nettofinansinvesteringer og nettogjeld i kommunesektoren. Prosent av inntekter

Figur 3.3 Husholdningenes gjeldsbelastning.¹⁾ Prosent. 1. kv. 1994 – 2. kv. 2014

1) Lånegjeld i prosent av disponibel inntekt korrigert for anslått reinvestert aksjeutbytte for 2000 – 2005 og innløsning/nedsettelse av egenkapital 1. kv. 2006 – 3. kv. 2012

2) Endring i beholdning målt ved utgangen av kvartalet. Siste observasjon 4. kv. 2013

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Bolig er blitt et spareobjekt pga lave renter og skattesystemet

SE BILDER AV «BØTTEKOTTET»

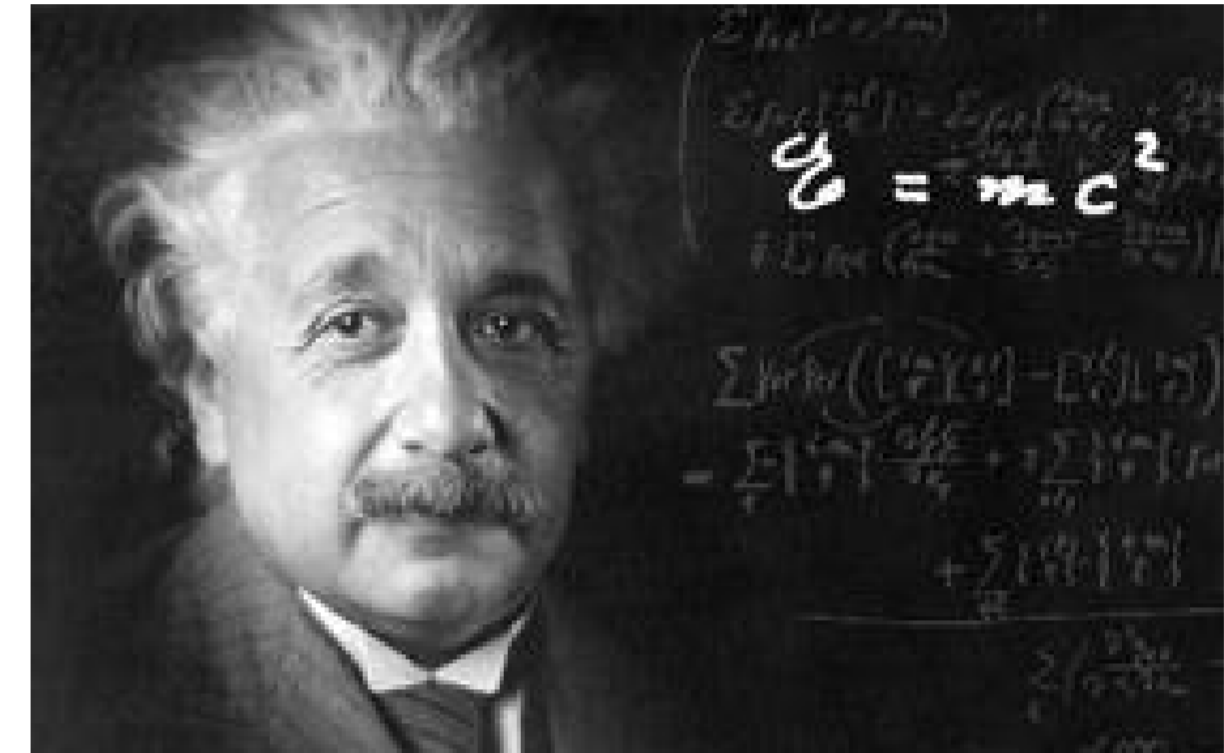

18 kvadrat solgt for 2,6 mill.

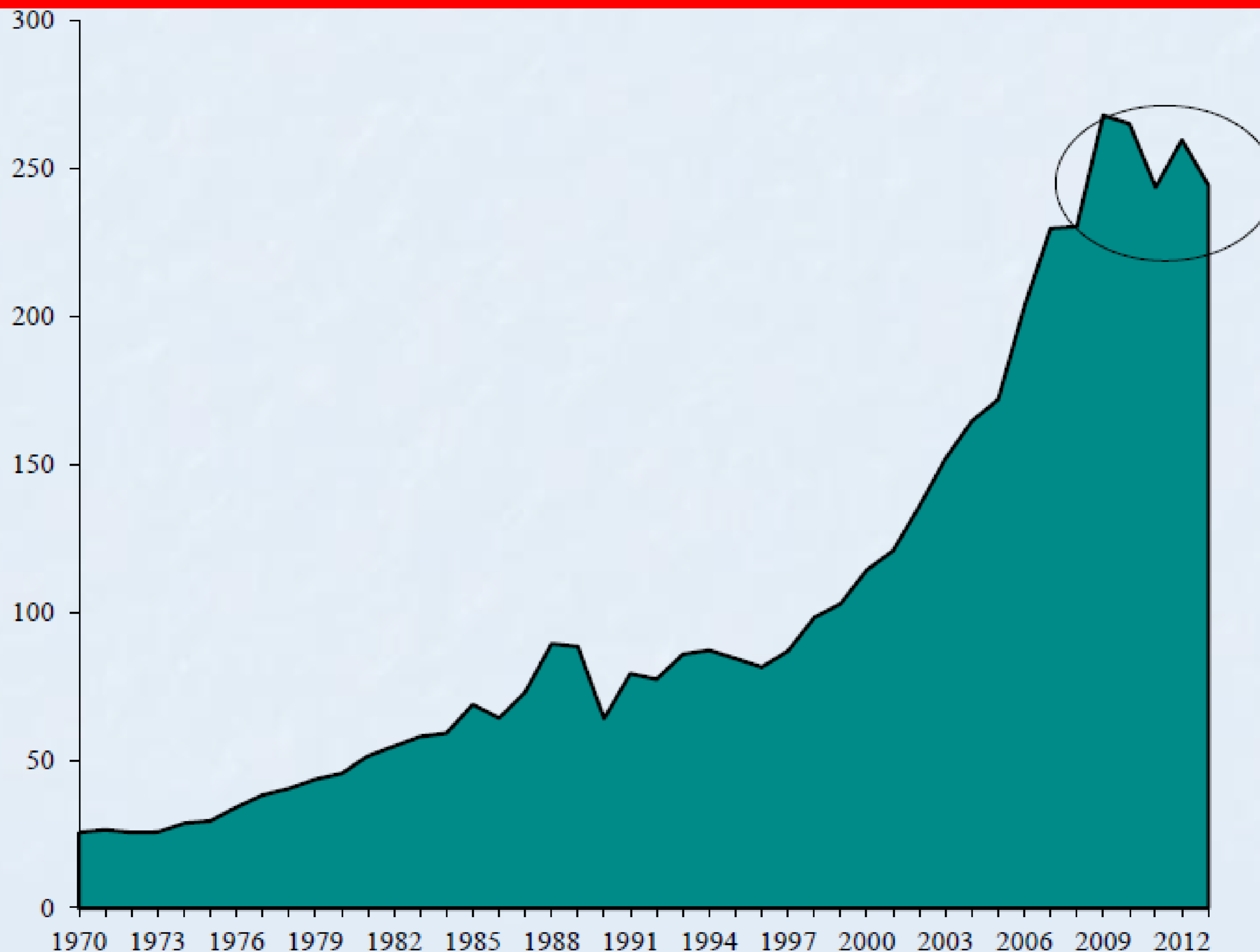
Behov for skatterreform

- Skattesystemet oppmuntret ensidig til boliginvestering
- Anbefaling fra OECD, IMF, Norges Bank, diverse fagøkonomer at en må endre skattesystemet
- Langsiktig effekt av skattesystemet:
 - For høy gjeldsgrad i både husholdningssektoren og i bedrifter
 - Reduserer privat norsk eierskap
 - Risiko for boligboble
 - Lavere vekstevne – mindre kapital til innovasjon og nyskaping

Globale trender som gir svakere vekst...

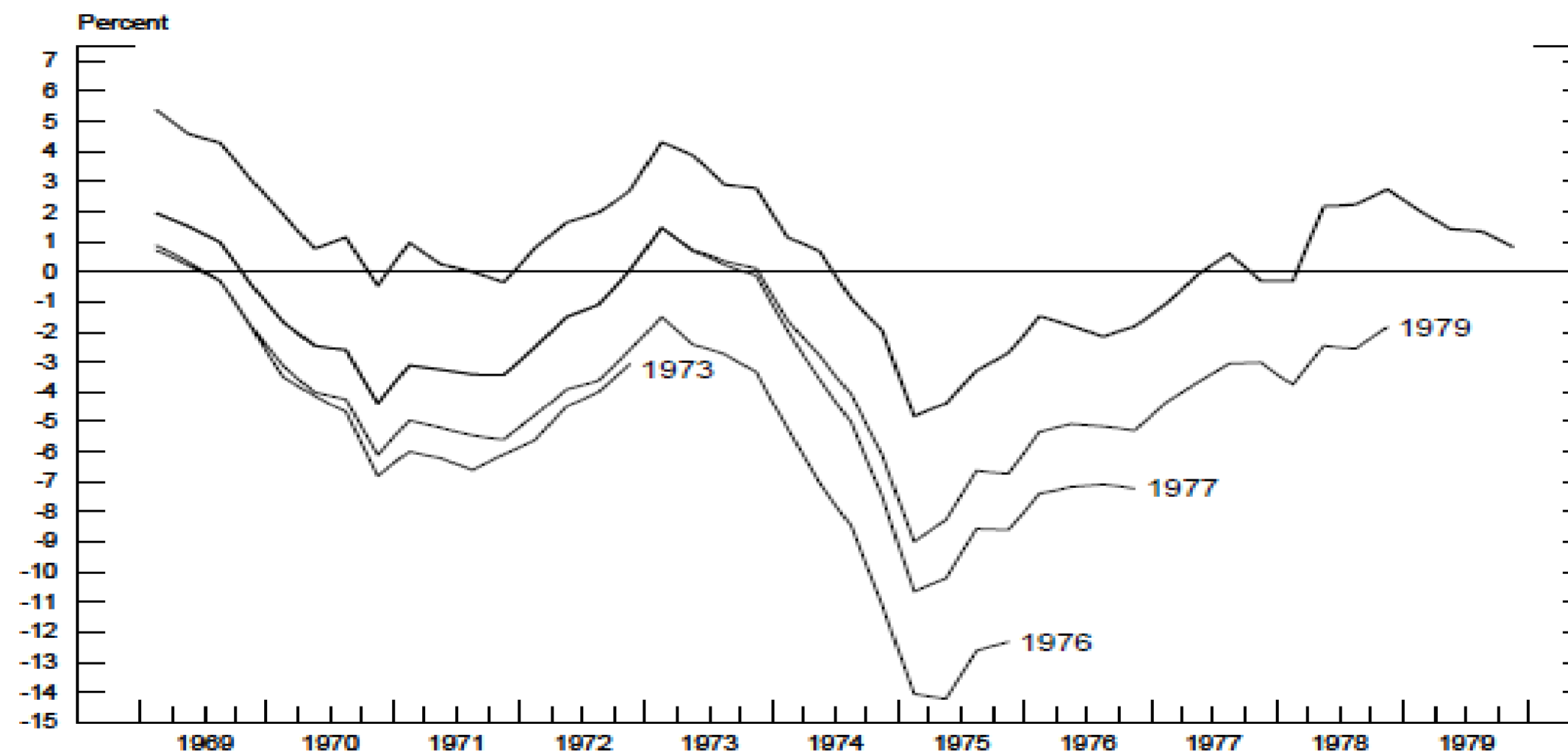
Gross Total (Public plus Private) External Debt as a Percent of GDP: 22 Advanced Economies, 1970-2013

1974 - fall i produktivitetsveksten, hva om det samme skjer nå?

Figure 11

The Evolution of History During the 1970s
Output Gap Measurement

Notes: The dark solid line indicates the final historical series for the output gap with data available at the end of 1994. Each of the thin solid lines shows the historical series for the output gap based on data available in the first quarter of the year shown.

De store oppgaver drukner i kortsiktighet

- Budsjettet kun for 1 år
- Valg hvert 2 år
- Hvem har oversikt over langsiktige konsekvenser av summen av lovfestede rettigheter, og hvilke endringer i adferd kan de gi?
- Liten/ingen vilje til upopulære tiltak

Løsningen er enkel – men upopulær

- Kutt i pasifiserende velferdsgoder
- Kutt skattefradrag for gjeldsrenter og kutt skatt på banksparing
- Fjern formuesskatt og gjør det mer attraktivt å starte bedrift
- Bruk oljepengene til det de var tenkt til; å bedre norsk økonomis vekstevne
- Jo lenger vi venter, jo større er faren for en kraftig omstilling en gang i fremtida

SAMFUNNSØKONOMEN

- ANSVARLIG NUMMERREDAKTØR
Steinar Vagstad • steinar.vagstad@econ.uib.no
- REDAKTØRER
Annegrete Bruvoll • annegrete.bruvoll@ssb.no
Steinar Vagstad • steinar.vagstad@econ.uib.no
- UTGIVER
Samfunnsøkonomenes Forening
Leder: Trond Tørstad
Generalsekretær: Ragnar Ihle Bøhn
- ADRESSE
Samfunnsøkonomenes Forening
Skippergt. 33
Postboks 8872, Younstorget
0028 Oslo
Telefon: 22 31 79 90
Telefaks: 22 31 79 91
sekretariatet@samfunnsokonomene.no

www.samfunnsokonomene.no

Innhold

NR. 8 • 2008 • 62. ÅRG.

- LEDER 3
- TEMA: NASJONALBUDSJETTET
- Er Statsbudsjettet godt tilpasset den økonomiske situasjonen? 4
av Roger Bjørnstad
- Finanskrisen reddet budsjettet 8
av Erik Bruce
- Statsbudsjettet 2009 10
av Elisabeth Holvik
- Når politikk teller 15
av Liv Sannes

SpareBank 1 BV

SpareBank 1 Gudbrandsdal

SpareBank 1 Hallingdal Valdres

SpareBank 1 Lom og Skjåk

SpareBank 1 Modum

SpareBank 1 Nord-Norge

SpareBank 1 Nordvest

SpareBank 1 Nøtterøy-Tønsberg

SpareBank 1 Oslo Akershus

SpareBank 1 Ringerike Hadeland

SpareBank 1 SMN

SpareBank 1 SR-Bank

SpareBank 1 Søre Sunnmøre

SpareBank 1 Telemark

SpareBank 1 Østfold Akershus

Sparebanken Hedmark